

[Home](#) > [Actueel](#) > [Nieuws](#) >

Actueel

Reactie op de NRC-blog 'Mag ik het eindexamen bespreken? Nee, dat is geheim'

Nieuwsbericht | 16-05-2017 | 17:18

Feiten over de digitale centrale examens vmbo bb en vmbo kb. In haar blog *Mag ik het eindexamen bespreken? Nee, dat is geheim* (www.nrc.nl, 15 mei 2017) doet mevrouw Den Heijer een aantal uitspraken over digitale centrale examens (CE's) in de beroepsgerichte leerwegen (vmbo bb en vmbo kb) die niet juist zijn. Op een aantal van deze uitspraken geven we vanuit het CvTE onze reactie.

Waarom digitale CE's in vmbo bb en kb?

Mw. Den Heijer: 'Omdat het aantal computers op een school beperkt is, zijn meerdere toetsmomenten noodzakelijk. Er moeten dus meerdere versies gemaakt worden. En omdat het aantal opgaven hierdoor erg groot wordt, heeft het CvTE besloten dat deze geheim moeten blijven. De opgaven kunnen dan namelijk worden hergebruikt.'

Reactie CvTE: Voor het CvTE is digitaal examineren geen doel op zich. Bij vmbo bb en kb (basis- en kaderberoepsgerichte leerweg) gaat het om flexibilisering, waardoor scholen zelf de afnametijdstippen kunnen bepalen. Dit flexibele CE-systeem geeft scholen meer ruimte voor maatwerk voor hun leerlingen. Zo kan een school ervoor kiezen om leerlingen die goed zijn in Engels in april te examineren en leerlingen die juist meer tijd nodig hebben, pas in juni. Voor leerlingen vmbo-bb en -kb is de behoefte aan maatwerk groter dan voor het vwo. Dit is dé reden dat zoveel scholen in vmbo bb (± 98%) en vmbo kb (± 85%) jaarlijks kiezen voor digitale CE's. Digitale CE's zijn er overigens alleen voor vmbo bb en kb. De centrale examens in de algemene vakken voor vmbo-gt (gemengde en theoretische leerweg) kennen net als het havo en vwo uitsluitend papieren CE's.

Dat de opgaven van de digitale CE's niet direct na een afname openbaar zijn, is een nadeel ten opzichte van papieren centrale examens met vaste afnametijdstippen. Maar dezelfde variant van een digitaal CE die in april in Leeuwarden is afgenomen, kan in juni nog in Apeldoorn aan de leerlingen worden voorgelegd. Daarom worden de opgaven pas na de afnameperiode openbaar gemaakt. Dit jaar is dat op 26 juni. Dan wordt tweederde deel van de opgaven openbaar gemaakt.

Eenderde deel van de opgaven wordt één keer hergebruikt in een later examenjaar. De reden daarvan is niet primair een financiële: dankzij het hergebruik kan de doelstelling, om over de jaren heen gelijke prestatie-eisen aan leerlingen te stellen, bij digitale CE's uitstekend worden gerealiseerd.

Zie ook: [De normeringssystematiek van de centrale examens vo](#) (pdf)

Is de inhoud van een digitaal CE wel controleerbaar?

Mw. Den Heijer: 'De leraren mogen dus niet publiekelijk discussiëren over de inhoud van deze examens. Niet alleen de leraren krijgen de opgaven niet te zien, niemand krijg ze te zien. Bij digitale examens staan er geen opgaven meer in de krant. Het CvTE en het CITO toveren de cijfers uit een black box.'

Reactie CvTE: Docenten mogen tijdens de afnameperiode discussiëren over de opgaven, maar dat moet dan tijdens een besloten bijeenkomst of één op één. Publiekelijk discussiëren tijdens de afnameperiode mag niet omdat de geheimhouding dan geschonden kan worden. Dezelfde variant kan immers op een later tijdstip elders in het land opnieuw worden afgenomen.

Docenten kijken zelf de antwoorden op de open vragen van hun leerlingen na. De gesloten vragen (zoals meerkeuzevragen) worden automatisch gescoord, maar de docent kan controleren of de programmatuur een goed leerlingantwoord met het juiste aantal scorepunten honoreert. Docenten hebben dus volledige inzage. Een docent ziet alle opgaven, alle antwoorden volgens het correctievoorschrift, alle antwoorden van hun leerlingen en alle scorepunten bij de antwoorden van hun leerlingen. Inzagerecht is er – in besloten zittingen – ook voor leerlingen.

Na afloop van de afnameperiode wordt van ieder digitaal CE een aantal varianten gepubliceerd op de [Facet-oefenomgeving](#). Wie een digitaal CE van vorig jaar wil zien, kan daar terecht. Na de afnameperiode kan dus publiekelijk gediscussieerd worden over de digitale CE's. Vakverenigingen doen dat ook. Dit is de huidige praktijk bij de digitale CE's en daarop is de term 'black box' niet van toepassing.

Dat neemt niet weg dat ook wij graag zouden zien dat docenten al tijdens de afnameperiode kunnen discussiëren over opgaven uit de digitale CE's. Daarom willen we gaan werken met besloten en beveiligde forums waarin dit wel mogelijk is. Volgend jaar (2018) willen we hier bij twee vakken mee gaan proefdraaien.

Waar kun je terecht met klachten over een digitaal CE?

Mw. Den Heijer: 'Als een leraar klachten van leerlingen over een opgave in de rekentoets via Twitter openbaart, krijgt hij de onderwijsinspectie op zijn dak.'

Reactie CvTE: Iedere docent die de regelgeving overtreedt kan daarop door de inspectie worden aangesproken. Zoals gezegd:

- ... tijdens de afnameperiode kan iedere docent een eventuele fout melden bij het Examenloket.
- ... na de examenperiode kan over het digitale CE dat op de [Facet-oefenomgeving](#) gepubliceerd is, publiekelijk gesproken worden.

Moeten we maar stoppen met digitale CE's?

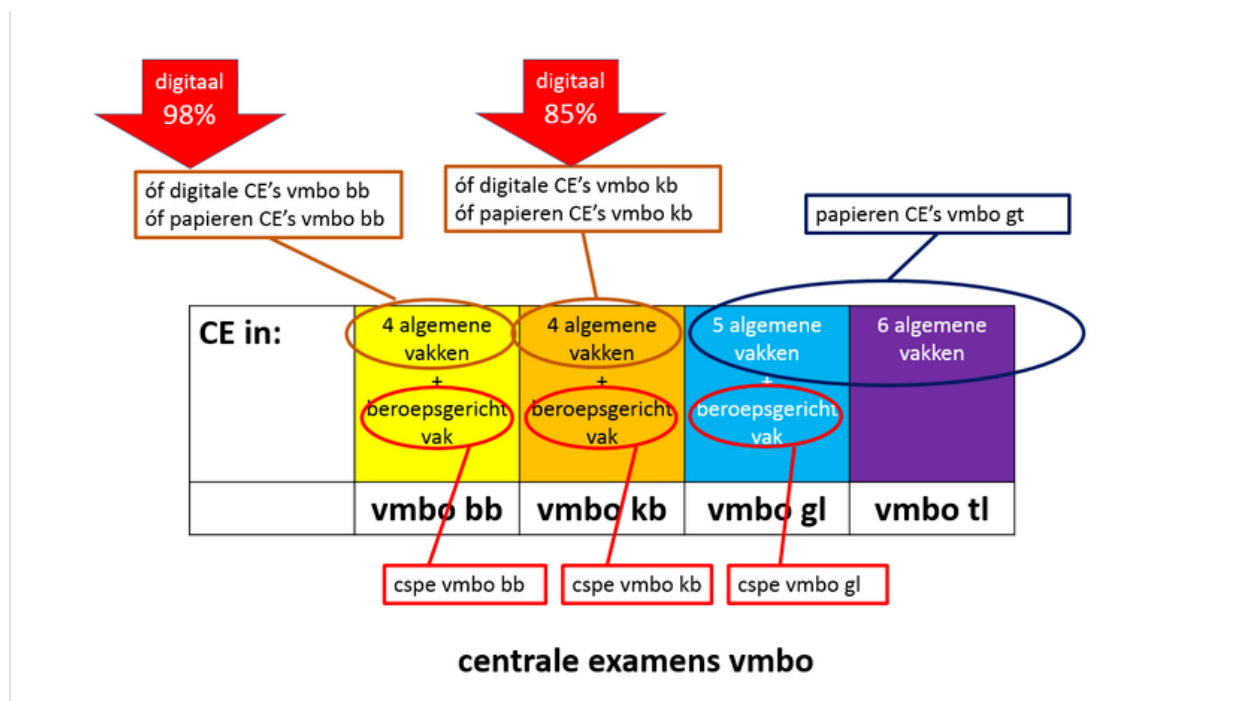
Mw. Den Heijer: 'Afgelopen week was er volop discussie over de kwaliteit van het vwo-examen Nederlands. Leraren en auteurs van de gebruikte teksten bogen zich over de opgaven. Zo hoort het! Het is mij een raadsel hoe het CvTE de deugdelijke Nederlandse traditie van openbare examens zomaar om zeep kan helpen. Wie bewaakt in de toekomst de kwaliteit van onze examens? De experimenten van het CvTE met geheime examens moeten per direct gestopt worden.'

Reactie CvTE: Er is geen sprake van dat wij af willen van papieren CE's. Wat goed en passend is en wat goed werkt willen we behouden. Maar wat goed is voor vmbo bb is niet hetzelfde als wat goed is voor vwo. Door samen met de scholen specifiek te kijken naar vmbo bb en -kb is het landschap van de centrale examens inmiddels rijker dan alleen de papieren CE's.

Niet alleen in de gymzaal, maar ook in computerlokalen, mediatheken en praktijkruimten zoals een garage of een weiland worden CE's afgenomen. Scholen voor vmbo bb en kb omarmen de digitale CE's en de cspe's voor de beroepsgerichte vakken. Waarom? Omdat ze beter passen bij de leerlingen vmbo bb en kb-, die liever met de handen leren dan met het hoofd.

Of de flexibele en digitale CE's in vmbo bb en kb een regulier onderdeel van ons examensysteem worden, is aan de Tweede Kamer. Wat de scholen voor hún bb- en kb-leerlingen willen is wel duidelijk, als je kijkt naar het hoge percentage scholen dat digitale CE's prefereert boven papieren CE's.

Lees ook: [Centrale examens vmbo: heel belangrijk dat ook 'Ons Soort Mensen' weet hoe het zit!](#)

Beeld: CvTE

